

bevirker, at de, der i Øjeblikket har Valgret til Landstinget, ikke mister den. Denne Bestemmelse vil komme Mænd mellem 30 og 35 Aar til Gode ved det første Landstingsvalg efter Grundlovens Gennemførelse; for Kvinderne spiller den derimod ingen Rolle.

I Modsætning dertil vil maaske Indførelsen af en Aldersgrænse i Stedet for det kommunevalgte Landsting kunne faa nogen Betydning for Kvinderne. Der er Grund til at tro, at det vil være noget lettere at faa Mændene til at opstille Kvinder til Valgmænd end til Medlemmer af de kommunale Raad, ligesom det er sandsynligt, at Kvinderne lettere vil gaa ind paa at lade sig vælge til Valgmænd end til Sogneraad og Byraad.

J. C. Christensens og Jørgen Pedersens Forslag om, at Landstinget skulde være uopløseligt opgaves, men der indførtes en vis Begrænsning af Retten til at opløse det. Reglerne herfor lyder saaledes:

»Kongen kan opløse Folketinget. Vedtager Folketinget et Lovforslag, som efter mindst 3 Maaneder før Samlingens Slutning at være oversendt til Landstinget, ikke fremmes af dette, eller som der i et Fællesudvalg ikke opnaas Overenskomst om, og gentager Folketinget sin Vedtagelse af Forslaget i uforandret Skikkelse, efter at Tinget

er blevet fornyet gennem et paa Grund af Valgperiodens Udløb foretaget almindeligt Valg, kan Kongen ligeledes opløse Landstinget, saafremt der ikke i den ordentlige Rigsdagssamling, hvori Forslaget paany mindst 3 Maaneder inden Samlingens Slutning er oversendt til Tinget, har kunnet opnaas Enighed mellem de to Ting om Forslagets Affattelse. Iøvrigt kan Landstinget kun opløses i Tilfælde af Grundlovsforandring«.

Efter Berntsens Forslag var der ingen særlige Regler for Opløsningen af Landstinget, men Opløsningens Betydning var meget begrænset, da man kun vilde kunne appellere til Sogneraadene og Byraadene. Disse vilde oftest være de samme, der havde valgt det opløste Ting, og Opløsningen vilde da kun faa ringe Betydning, da disse Raad jo kun vælges hvert 4. Aar.

Efter det oprindelige Forslag skulde de 54 folkevalgte Landstingsmænd vælge 12 Medlemmer af Tinget efter Forholdstal. Dette er i det nuværende Forslag ændret til, at de 12 udnævnes af Kongen efter Indstilling af Landstinget efter Forholdstal. Hvis Forslaget skal forstaas efter Ordlyden bliver det i Praksis ganske det samme som det tidligere Forslag. Fra »Venstres« Side er der endelig stillet Forslag om, at de 12 kongevalgte, der findes i det

nuværende Landsting, skal have Ret til i de første 8 Aar at blive siddende i det nye Landsting. Hvis nogen af dem dør indenfor denne Periode, skal Pladserne besættes af de Partier, der forholdsmæssigt har størst Krav paa Repræsentation.

Spørgsmaalet om Valgmaaden til Folketinget er endnu holdt aabent, idet de tre »Grundlovspartier« afventer, om Højre vil slutte sig til Forslaget for derved at opnaa Indførelse af Forholdstalsvalg.

Det vil sikkert være af Betydning for Kvinderne, at der bliver indført en eller anden Form for Forholdstalsvalg, da dette vil skabe nok saa stor Mulighed for, at der bliver valgt Kvinder.

Endelig vil Kvinderne utvivlsomt være interesserede i, at Antallet af Folketingsmedlemmer bliver sat saa stort som mulig; det vil være lettere for Kvinderne at komme i Betragtning ved Besættelse af nye Mandater end ved dem, der allerede har en mandlig Indehaver; der er jo Grænser for hvilken Resignation, Kvinderne tør paaregne fra Mændenes Side.

Ved det nye Forslag vil Antallet af Vælgere forøges i betydelig Grad. Der er nu ialt ca. 500,000 Vælgere. Ved den nye Grundlov vil der blive ca. 1,350,000 Vælgere, deraf 0,700,000 Kvinder. Til Landstinget vilde der ef-

Folkevalgte dommere.

(Fortsættelse)

II. Kvinder i Nævningeretterne.

Af Fr. Mørck.

I 1890 traadte loven ut i livet. Den vakte dengang en storm av uvilje og indignation fra konservativt hold. Men efter hvert som aarene er gaat, har man vænnet sig til forholdene, og nu er der vistnok ikke mange, der tænker paa, at vi noensinde har hat det anderledes.

Da spørgsmaalet om kvinders adgang til at bli nævninger forelaa, var der saavidt erindres ikke en eneste røst som hævet sig mot dette.

Hos os avhænger denne borgerpligt av den kommunale stemmeret,

saa allerede i 1901, da norske kvinder fik en begrænset kommunal valgret, kom det spørgsmaal op om hvorvidt de ogsaa kunde uttas til at gjøre tjeneste i juryen. Den lille forandring i lovens ordlyd, som trængtes, blev uten videre historier foretat i 1902, og den forandrede lov traadte derefter i kraft i december 1904. Og fra den stund har kvinderne heroppe maattet ta sin forpligtelse paa dette omraade op. Og Norge har hittil været det eneste land i verden — ialfald i Europa — hvor kvinder kan være med at sitte til doms over sine medmenesker.

Nævningerne uttrækkes hvert 3dje aar blandt de stemmeberettigede borgere »som dertil maatte ansees skikkert«, som det heter i

loven, i saa stort et antal som man mener at ha bruk for. Blandt dette utvalg uttrækkes ved lodtrækning de nævninger som skal gjøre tjeneste som dommere eller lagrette nævninger ved hvert enkelt ting. Hos os forekommer ogsaa retten til at utskyte noen av de uttrukne nævninger, men det vil føre for langt at komme ind paa de forskjellige enkeltheter her i denne korte artikel.

Loven fastsætter bøter for den, som vægrer sig eller undlater, uten gyldig grund, at møte op. Denne bot kan gaa op til 400 kroner.

Hvilke personer nævningeretten kan komme til at bestaa av, avhænger altsaa av en viss tilfældighet. Det hænder ofte, at den bare bestaar av mænd, men der har ogsaa været